

Innspill til høringen om representantforslag Dokument 8:69 S (2018-2019)

Posten Norge AS er medlem i Arbeidsgiverforeningen Spekter. Vi viser til ovennevnte forslag og har følgende overordnede kommentarer. For mer detaljerte merknader viser vi til Postens eget høringsinnspill.

Forretningsutvikling er styrets og selskapets ansvar

Posten ble etablert som et eget rettssubjekt (eid av staten) i 1996, som særlovselskapet Posten Norge BA. Formålet med omdanningen var blant annet å gi selskapet tilstrekkelig handlefrihet til å møte økt konkurranse blant annet som en følge av den teknologiske utviklingen. Særloven var i hovedsak basert på aksjelovens bestemmelser når det gjelder rolledelingen mellom eier, styret og selskapets ledelse. Posten Norge BA ble senere omdannet til aksjeselskapet Posten Norge AS i 2002, et selskap der staten eier alle aksjene, og hvor eierskapet nå forvaltes av Nærings- og fiskeridepartementet.

Det har med andre ord i over 20 år vært en styrings- og eierskapmodell basert på rolledelingen i aksjelovgivningen, hvor forretningsutvikling er styrets og selskapets ansvar. Dette er også reflektert i prinsippene for god eierstyring som Stortinget har behandlet ved flere anledninger. Punkt 4 i disse prinsippene sier at «*Styret er ansvarlig for å utarbeide klare mål og strategier for selskapet innenfor rammen av vedtektene ...*». Dette er videre presisert i Meld. St. 27 (2013–2014) Et mangfoldig og verdiskapende eierskap, hvor det står: «*Det er et hovedprinsipp for forvaltningen av statens eierandeler at den begrenser seg til overordnet styring. Statens eierskapsutøvelse skal skje slik at styret og daglig ledelse får handlingsrom innenfor gitte rammer*».

Spekter mener derfor at å opprette et offentlig utvalg som skal vurdere Postens tjeneste- og produktutvikling vil være i strid med eierskapsprinsippene og rolledelingen som ligger til grunn i aksjelovgivningen.

Manglende realisme i forslagene

Spekter har forståelse for at det er politisk oppmerksomhet rundt Postens situasjon og konsekvensene av digitalisering og fallende brevpostvolum. Siden tusenårskiftet er brevpostvolumet redusert med 65 prosent. Dette har medført behov for store omstillinger i Posten, og det blir ikke mindre krevende fremover. Et nødvendig neste steg er omlegging til postomdeling annenhver dag.

Vi er enig i at det er behov for å vurdere og utforske nye forretningsområder. Dette gjør Posten hele tiden med sine kompetente medarbeidere og fagmiljøer.

Som Posten selv har redegjort for vil selskapet stå overfor store underskudd i den norske postvirksomheten i årene som kommer. Slike nye tjenester som er antydnet i representantforslaget vil ikke være i nærheten av å kompensere for det inntektsbortfallet som følger av digitaliseringen.

Spekter er svært bekymret for at forslaget, og et eventuelt offentlig utvalg, vil skape forventninger som i praksis ikke vil kunne oppfylles.

Forslagene kan bidra til å gjøre Postens nett mindre effektivt

Posten arbeider kontinuerlig med å effektivisere og tilpasse posttjenestene til etterspørselen i markedet. Dette innebærer at det må være en viss fleksibilitet i hvordan omdelingsnettene til enhver tid skal utformes. Innføring av nye tjenester, som ikke er beslektet med Postens kjernetjenester, vil kunne medføre at omdelingsnettene blir vanskeligere å tilpasse til nye behov i fremtiden. Det kan bety at Postens nett blir mindre effektivt, noe som igjen innebærer økte kostnader.

Det vil være uansvarlig å utsette nødvendige omstillinger nå

Posten og Spekter har tidligere påpekt at det er viktig med en rask avklaring av forslaget til endringer i postloven som åpner for færre omdelingsdager pr uke. Vi er derfor særlig bekymret for formuleringene i representantforslaget om at «*endringer i postloven må utsettes til utvalget har levert sin konklusjon*».

Det vil være uansvarlig å utsette en helt nødvendig omstilling i påvente av fremtidige konklusjoner i et offentlig utvalg. Vi vil minne om at Posten trenger tid for å omstille organisasjonen til færre omdelingsdager. En utsettelse vil innebære betydelige kostnader for staten, fordi omfanget av statlig kjøp vil øke. Det vil også som nevnt skape forventninger som ikke kan innfris.

Representantforslaget er omsorgspolitik og ikke samferdselspolitikk

Vi vil ikke kommentere detaljene i forslaget om tjenesteområdene som er berørt. Vi vil likevel understreke at flere av eksemplene som er nevnt, er nær opp til dagens hjemmebaserte omsorgstjenester, et område som norske kommuner har ansvaret for. Det vil derfor være opp til hver enkelt kommune å inngå avtaler om den type tjenester, hvor Posten eventuelt kan være en leverandør, på linje med andre private leverandører eller kommunen selv. Det er uklart hvordan dette i så fall er tenkt finansiert. Det mest naturlige ville være økte bevilgninger gjennom økte overføringer til kommunene.

Det står i forslaget at de nye tjenestene «skal være avgrenset mot andre offentlige velferdstjenester». Hvis tanken er at dette skal være tjenester som ligger utenfor det sørge-for ansvaret kommunene har, dvs overlates til det frie markedet, så er det avhengig av at det er betalingsvilje i markedet for denne type tjenester. Erfaringene fra de landene som er nevnt av forslagsstillerne kan tyde på at betalingsviljen i dette markedet er begrenset.

I tillegg vil man i markedet møte konkurranselovgivningens regler om like konkurransevilkår i forhold til andre aktører som tilbyr tilsvarende tjenester.